

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 189.—Diumenge 27 de Mars de 1904.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, sino tot quant se refereixi a la organització interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueus y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instància's plehs y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsofa presti servye tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897.)

Lo Diumenge de Rams

Cada any, en la present diada, l'Església catòlica presenta a la nostra consideració un dels passos de la vida de Nostre Senyor Jesucrist, que més afagaran y que més conmouen.

L'entrada de Cristo a Jerusalèm, pròlech sublim del drama del Calvari, és un fet històric dels que més ensenyansas contenen en tots los ordres de la nostra vida.

Qui havia de sospitar que un poble que reb a son mestre, a son benefactor, a son Messies, al cap de pochs dies havia de demanar ab esborratxament la sanch d'aquell mateix a qui rebia ab palmas i llores, ab hossannas y cànichs d'entusiasme y de fervor?

Això dóna a comprendre l'instabilitat de les coses humanas: això'n adverteix que no podem posar lo nostre cor en les benauransas y prosperitats d'aquesta vida, perquè tot falla, tot se capgira, tot se somou. Qui confia en les riquesas, al dia menys pensat les veu fonderse, les veu mimvar, les veu desapareixer. Les amistats s'enverenyan y's converteixen de vegadas en odis mortals: los plaers que forman com l'objectiu suprem de l'home sensual y la seva aspiració més fervent; prompte ce-deixen son lloc al dolor agut y al remordiment més crudel.

L'home sensat dèu girar la vista al cel y confiar sols en Déu y en los ideals de rectitud y de justicia: això'l liura de molts desenganyos y l'osa a salvo de moltes contrarietats.

Déu, lo dever y la veritat, són tres fars que may s'apagan, són tres amichs que may traixen, són tres fonaments que may flaquejan.

L'entrada de Cristo a Jerusalèm conté també ensenyansas molt profèticas en l'ordre polítich.

Aquells que en sos escrits, en sos discursos y en tots sos passos no buscan més que l'aplauso y l'aprobació de les turbas, y que afagaran ab probable ignorant, s'exposan verament a que demà aquest mateix poble se's tombi y demaní'l cap d'aquells a qui lo dia abans los portava en palmas y viorejava ab deliri.

Es un camí ben trencat y un viarany ben perillós lo cercar l'aplauso del poble inconstant y l'aprobació de les turbas, y que afagaran ab probable ignorant, s'exposan verament a que demà aquest mateix poble se's tombi y demaní'l cap d'aquells a qui lo dia abans los portava en palmas y viorejava ab deliri.

Encara que la dòna catalana no'n ajudés per simpatia a las nostras idees, hauria de ferho per egoisme, tenint en compte que'l que defensan las ideas centralistas són partidaris del servei militar obligatori y nosaltres pretenem y defensém lo servei voluntari, que es lo més democràtic y més racional y'l més ajustat a las nostras costums.

Ab la classe de servei que nosaltres defensém sols pendrián l'ofici de las armas los que per ell tinguessin vocació, y s'evitaria'l disbarat de treure's fills del si de las famílias, precisament a l'edat en que més falta li fa al jovent l'apoyo dels pares, perquè es l'edat en que's troben al mitj d'aprendre un oficio o bé una carrera.

Encara més: ab lo que, tocat a aquest punt, nosaltres volèm, s'evitarian las mares las tristesas y las angonias que passan pels encontorns del dia que han de rifar als seus fills y'l planys y llàgrimes que llenyan lo dia que se's emportan per anar a filas.

Cal, donchs, que las dònas ho tinguin present tot això, y que compariant bé lo que nosaltres defensém ab lo que defensan los centralistas, vegin a quin costat los hi convé decantarse, y si com és de suposar es cap al nostre, que treballin ab fè y entusiassisme per educar als seus filllets a la catalana, sentoshi estimar molt las costums y la parla de la nostra terra, y sobre tot que las famílias que, perquè diuen vesteix més, tenen la viciosa costum de renegar de nostra llengua usantne de forastera fins en la vida intima, que la perdin aital costum y que no tan sols usin la nostra pera parlar, sinó pera escriure y pera tots los actes en que no'n ho vedi lo formulisme oficial.

A la mort de Jesús SONET

Ha mort, ha mort l'Autr de tota vida, al cim de l'aspres creu y coronat... Oh, guaita rassa humana deïcia la Victòria supreme del pecat!

Sos ulls no miran ja; llum extingida que plora ab viu tristor y agullonat lo món enter, al veure que atrevida tal crím, d'esglay y afront, has consumat!

Com tens dalit d'alsar envers l'altura los ulls, ressechs als plors de l'amargura que amaran las entranyas de tot ser? Còm tens humanitat tanta vlesa? Reprénde terra y cel la greu tristesa... adoràl, que és Jesús, Déu verdader!

Feyna a fer

La tasca del Catalanisme ha d'essser sempre procurar fer adeptes per medis persuasius, may per medis violents. Convé, per lo tant, quetreballèm sembrant arreu pau y germanor entre la gent de nostra terra, y així, a la vegada que farèm las nostras ideas agradoses a tothom, nos diferenciarem de la gent que defensa las ideas centralistas, que quan senten que parlem per enlairar las cosas de Catalunya y del nostre dret a usar de la parla catalana en tots los actes íntims y adhuc en los oficials dintre nostra regió, sembla que'l diable se's emporti y gosan fent escarni de lo que per nosaltres és tan estimat.

Ademés, pera que la nostra causa fassi via a passos de gegant, és precis que la dòna catalana ns ajudi propagant y divulgant las idees que defensem.

Que la dòna té una gran forsa de voluntat pera conseguir tot lo que's proposa, no hi ha dubte, com tampoc és dubtós que la dòna d'aquesta terra veu ab bons ulls y li són molt simpàticas las idees que'l Catalanisme defensa. Si ella, donchs, nos ajudés, treballant pera que tots los fills de Catalunya l'aimessin com se mereix, és ben segur que molt aviat logrirem assolir los drets que'l catalanista reclamèm, perquè són de rahó, y evidentment que caminarem ben depresa vers la reivindicació de tot lo que'n pertany.

Encara que la dòna catalana no'n ajudés per simpatia a las nostras idees, hauria de ferho per egoisme, tenint en compte que'l que defensan las ideas centralistas són partidaris del servei militar obligatori y nosaltres pretenem y defensém lo servei voluntari, que es lo més democràtic y més racional y'l més ajustat a las nostras costums.

Ab la classe de servei que nosaltres defensém sols pendrián l'ofici de

las armas los que per ell tinguessin vocació, y s'evitaria'l disbarat de treure's fills del si de las famílias, precisament a l'edat en que més falta li fa al jovent l'apoyo dels pares, perquè es l'edat en que's troben al mitj d'aprendre un oficio o bé una carrera.

Encara més: ab lo que, tocat a aquest punt, nosaltres volèm, s'evitarian las mares las tristesas y las angonias que passan pels encontorns del dia que han de rifar als seus fills y'l planys y llàgrimes que llenyan lo dia que se's emportan per anar a filas.

Cal, donchs, que las dònas ho tinguin present tot això, y que compariant bé lo que nosaltres defensém ab

lo que defensan los centralistas, vegin a quin costat los hi convé decantarse, y si com és de suposar es cap al nostre, que treballin ab fè y entusiassisme per educar als seus filllets a la catalana, sentoshi estimar molt las costums y la parla de la nostra terra, y sobre tot que las famílias que, perquè diuen vesteix més, tenen la viciosa costum de renegar de nostra llengua usantne de forastera fins en la vida intima, que la perdin aital costum y que no tan sols usin la nostra pera parlar, sinó pera escriure y pera tots los actes en que no'n ho vedi lo formulisme oficial.

LAS ESCOLES DE COMERS

Los tarragonins sempre havèm patit del gravissim defecte d'esperarot del favor oficial, sense preocuparnos gran cosa de cercar elements de vida ab nostres propias forses. No obstant, algunas vegades y en moments de crisis aguda, la tradicional apatía del nostre poble s'ha eclipsat, preocupantnos tots en l'estudi de lo que més convindria fer pera aixecar a Tarragona de la seva postriora.

Lo resultat d'aquests estudis sempre ha sigut lo mateix: que necessitem indústries, per allò de que's desitja lo que no's té; però la cosa no ha passat mai de las regions idílicas... perquè la pràctica ns ha demostrat que la gran indústria no's crea així com així, que pera desenrotllarse necessita d'un ambient especial, de coneixements adecuats y de capitals que's vulguin arriscar en aquesta classe d'empresas.

Aquí estèm mancats, desgraciadament, d'aquests elements absolutament indispensables y es per això que totas las tentatives han fracassat y fracassarán: quants vegades s'intenten fer en aquest sentit, si una circumstancia providencial no canvia l'actual estat de cosas.

L'esceticisme, l'aclaparament natural que produeix l'impotència ns ha enterbòlit lo cervell fins a l'extrem de no comprender què necessitan moltes, moltíssimas forses pera crear una cosa nova exòtica, que no pera fer creixer las de casa. Aquí ha estat l'equívocacion de tots: enmarcar-nos de lo que tenen los altres, sense pensar que poseíem elements propis que ben cultívats y treballats podrían donar nova vida a la nostra ciutat.

Entre els molts elements naturals que tenim nos fixarem solsament en lo més important, que es lo comers. Tarragona ha sigut una plassa mercantil de las més antigas y de més importància d'aquest litoral; lo seu comers d'exportació s'estenia a casi tots los mercats del món, conservant encara avuy las procedencies y marques de Tarragona un crèdit rejonegut y gran estima, malgrat la gran competència que hi ha arreu.

Tants anys de relacions constants ab l'extranger, y'l seguici de viatges que'l comerciants de Tarragona han fet per tots los principals centres mercantils d'Europa y d'América, nos han assimilat las pràcticas y avensos dels països més adelantats, formant un estol de negociants seriosos y intel·ligents, com n'hi ha pòchs a Espanya.

Aquests negociants, si bé res han planyut pera ilustrarse, han sigut negligents y descuidats en l'educació dels altres, talment com si un egoisme usurari los hi hagués aconsellat tancar y barrar los coneixements que poseïan pera que ningú arribés a sorprendre's. Això ha sigut un gran mal, un mal que ha impedit l'expansió de l'esperit mercantil entre la joventut auxiliar del comers, aquesta digna classe que's creu no té altra missió que'l treball de màquina, sense pensar que ben dirigida y ben instruïda podria ésser un planter de futurs comerciants y base de la principal font de riquesa de tot país civilitzat.

No ns havèm explicat mai questa negligència dels nostres comerciants, puig molts d'ells han pogut apreciar a Alemanya las grans ventatjas de las escoles particulars de comers. A aquestes escoles dèu Alemanya la seva gran riquesa, l'extensió considerable del seu comers y'l gran desenrollo de la seva indústria. Los viatjants alemanys, ben educats y instruïts, pràctica y teòricament, recorren tot lo món oferint los productes del seu país y establint corrents de negocis que desde la creació de l'Imperi han augmentat 128 per 100 ab Amèrica del Nord; 400 per 100 ab lo resto del nou continent y ab 400 per 100 ab Australia.

Pera comprender aquest extraordinari avens, molt superior al dels inglesos, bastarà dir que en 1900 existien a Alemanya prop de 500 escoles de comers particulars, ab més de 32.000 alumnes, sense comptar 14 grans centres dedicats exclusivament a instruir a las dònas en las pràcticas mercantils. Casi totes aquestes escoles són sostingudas per las Societats de comerciants, Círcols mercantils y Cambras de Comers. Los Municipis també'n subvencionen molts.

En aquestes escoles s'ensenya preferentment idiomas: francès, anglès, rus, castellà y altres, donantse vuit classes teòriques y sis pràctiques.

Les demés assignatures són: Taquigrafia, Mecanografia, Pràctica de comptes, Càlcul aritmètic aplicat al comers, Teneduría de llibres, Partida doble, Economia, Caligrafia, Cambis y Comers, Alemany y Comers, Geografia y Llegislació. D'aquestes assignatures se'n donen deu classes teòriques y vintuna pràcticas.

Tot això és produc de l'iniciativa particular; però la llei obliga als comerciants a concedir algunes horas als dependents pera que puguin assistir a las classes, que pera més comoditat se celebren a las set del matí y a la nit. Tant, donchs, per manteniment de la llei, com per interés particular, los comerciants obligan als dependents a que concorrin a las Escoles de Comers, quals brillants resultats per la prosperitat d'Alemanya, tothom pot apreciar en lo gran desenrollo que allí ha pres lo comers.

Després d'aquest exemple, cal deplorar amargament que a Tarragona no hi hagi de molts anys una Escola de Comers, ahont tota la juventut que s'ha dedicat a la carrera mercantil, hagués pogut apredre los més indispensables coneixements que's necessiten pera ésser un bon comerciant; pero ni tan sols nòns en havem recordat y la santa rutina, aquella rutina que deixa als dependents de comers, complertament abandonats a las seves propias forses y iniciativas, sense una mà amiga que'l guiï, ni's hi senyalí lo camí que han d'emendar per utilitat d'ells mateixos y de la societat, ha produït un estat d'abandono y d'incultura mercantil, qual consèquencia toca tothom.

Creyem que la Cambra de Comers, l'Ateneu y demés societats que's ocupan del peregrindre de Tarragona, com també'l Municipi, s'han de preocupar d'aquest assumpt, ben fàcil resoldre a nostre entendre. Res de demanar al govern una escola oficial de Comers; creemla nosaltres. Tot lo més, demanem una subvenció per ajudar als gastos, si la volem concedir, y sinó, també passarem sense ella.

Tots els molts elements naturals que tenim nos fixarem solsamente en lo més important, que es lo comers. Tarragona ha sigut una plassa mercantil de las més antigas y de més importància d'aquest litoral; lo seu comers d'exportació s'estenia a casi tots los mercats del món, conservant encara avuy las procedencies y marques de Tarragona un crèdit rejonegut y gran estima, malgrat la gran competència que hi ha arreu.

Tots els molts elements naturals que tenim nos fixarem solsamente en lo més important, que es lo comers. Tarragona ha sigut una plassa mercantil de las més antigas y de més importància d'aquest litoral; lo seu comers d'exportació s'estenia a casi tots los mercats del món, conservant encara avuy las procedencies y marques de Tarragona un crèdit rejonegut y gran estima, malgrat la gran competència que hi ha arreu.

No's creu pas que'l poble japonès hagi sobrevingut de sobte d'un estat complertament incivilitzat merç als esforços que ha fet pera imitar ab tota fidelitat la cultura d'occident. Moltes nacions d'Europa podrian desitjar per elles la florèixensa en que tenian los japoñesos algunes indústries y altres rams, lo mateix de l'ordre intel·lectual y material. La seva literatura popular, exuberant y riquísima, si bé corrompuda per las influèncias de la religió y dels sacerdots budhistas, com a filla d'un poble d'imaginació extraordinaria y aimant de fets heròics y fabulosos, se ben bé digne d'estudi. Onono-Kōmatch, una dòna perseguida per la desgracia y quina vida tristissima recorda religiosament tot bonjaponès, ye a ésser l'Homer de l'Extrem Orient; Tsjōō-mei escribia los seus llibres d'odas allunyat del món y dalt del cim d'una muntanya. Y si dels temps antichs passessim a l'època moderna,

podriem citar molts altres manifestacions de la literatura japonesa. Tots havem tingut ocasió d'admirar lo seu art escènic incomprendible y estrambòtic, però que deix entreveure details y condicions hermosíssimas, en las genials interpretacions de la gran actriu Sadda Gacco. Alguns anys abans de l'arribada del vis-almirall Perry, a l'idioma del país tenian traduïdes molts llibres alemanys y holandeses sobre enginyeria y art militar. Quan la revolució del 1868 junts als canons abandonats pels artillers que estaven al servei dels primers, se trobaven tractats de tir de canó escrits en llengua holandesa.

Aquest breu resum donat ab l'exclusiu objecte de demostrar què'l poble japonès no vivia en un estat tan barbre com la majoria suposa, ni la cultura que avuy posseeix és tan superficial para fer preveure la possiblitat d'una reacció en cap cas, fa compreender ben fàcilment lo cambi fet en lo curt espai de 40 anys, que ha transformat completament aquell imperi. Los que creuen l'impossibilitat de transformar una societat en tan poc temps negan la realitat. Cert que la majoria dels moviments se caracterisen per una lenta evolució, però hi ha que confessar que la minoria de pensar d'un poble pot cambiar en un dia mercès a un fet culminant, y la ràpida evolució que s'ha verificat al Japó es un fet asombros. Los diplomàtics d'Europa, que siguieren testimonis presencials de aquella transformació digueren: «Evidentment no existeix ja l'antich Japó, ni tornará a renaixir mai més; son antich feudalisme s'va transformant en aristocracia mercantil.» No tiniguem la pretensió d'ésser més papistas que'l Papa y confessem la veritat dels fets.

Si fins a l'any 1863 semblava iniciar-se com una mena de reacció contra els tractats de comers del 1854 y 1858, desde aquell temps endavant començà una regeneració que acabà ab la victòria de la civilizació europea sobre las preocupacions seculars d'aquell valent poble. L'any 1869 Mr. E. Collache, oficial francès, enviat per instruir las tropas japoñeses, se trobava al servei del Taikun, quan esclata contra aquest veritable sobirà del Japó l'insurrecció dels primers, que consideraven aquest poder com una usurpació de la sobirania del celestial Mikado. Mr. Collache y els seus companys no tenien altre remey que deixar-se agafar com a presoners y pera ésser traslladats a Tokio se veuen obligats a travessar una gran extensió de l'imperi. Lo mateix de las tropas que'l portaven presoners que de las multituds que'l contemplaven de pas, reblan tota classe d'ofensives y manifestacions d'atenció y respecte. Uns extrangers que havien tingut lo gran atreviment de fer la guerra al descendient dels Deus, pasen per tot lo Japó y rebre per part de tothom manifestacions de respecte y cortesia! A Mr. Collache se'l condemna a mort, y al moment d'executar-se la sentència es posat en llibertat y entregat al representant de Fransa. En cinch o sis anys la manera de pensar d'aquell poble havia canviat per complet. En què consisteix, donchs, la seva barbar

Ornamentació

Sagrada

Ornamentats confeccionats de totas classes y teixits d'or y plata pera Pontifical's, Ternos, Palios, Cassullas y demés ornamenti pera Iglesia.

Orfebrería Religiosa

Servey complert pera Iglesias y oratoriis.

J. CABALLÉ Y GOYENECHE
TARRAGONA

Teléfono, 42

Teléfono, 42

RAMBLA DE S. JUAN N° 48

Estatuaria Religiosa

Imatges de talla, en fusta, marbre, pedra y Cartró Fibra (ab privilegi), materia absolutament sòlida y que pot beneir-se. Construcció d'altars, Retaulas, Confessoraris, Púlpits, Reclinatoris, etz.

Representació directa de les primeres cases en Ornamentació, Orfebreria y Arts Decorativas religiosas

J. Caballé y Goyeneche

dhistà, invisible pels seus propis sòbdis, dóna audiència als representants dels Estats d'Europa, cuida de fer respectar els tractats de comers i va obrint els seus ports al comers del món. Lo fill dels Deus, que havia manat l'expulsió dels estrangers, és lo primer en tributar un homenatge a la civilització occidental y abandona la ciutat santa de Kioto y fixa la seva residència en Tokio o Yedo, convertida per sempre en única capital de l'imperi. Los mateixos prínceps y daimis obran llurs senyorius al comers y adelants d'Europa; los que havian jurat l'extermini dels estrangers, se converteixen en llurs millors amichs. Lo feudalisme havia caigut per son propi pès a la primera alienada de llibertat y l'emperador teocràtic y despòtic per sa propia voluntat se converteix en rey constitucional. Quin exemple més hermos! Si tot això no significués un gran desitj de progressar y fundar un imperi a l'altura d'Europa y nosaltres neguem sim la bona fe que guia llurs desitjos, tinguem la franquesa de confessar que cauriàm en un escepticisme estúpiti.

JORDI DE MONTNEGRE.

De Re Agrícola

Som a Setmana Santa; és època seria per demés; tothom que s'estima l'animeta, aquesta divina guspira que fa que l'hom resulti ésser quelcom més que una bestia, que una resultant d'un compost vulgar d'hidrogen, carburo, etz., etz., procure cuidar-se d'ella una mica més que de costum.

Cap a l'Església fem cap gairebé tots aquests dies; tots procurarem posarlos en ordre nostres papers, lletrars que a qualsevol hora'n poden vindre protestades. Això d'anarsen ben dreit de cap a las calderas d'En Pere Botero no agrada a ningú y en conseqüència quin remey nos queda sinó fer lo cap viu? Cap a la parroquia a cercar lo segur per l'altra vida, que aquesta és la setmana més indicada per aquesta operació, pera firmarla la preuada polissa.

Lo parlar de segurs y de pòliisses per l'altre món, me fa caure que en aquest que per ara tots patim, també n'hi ha necessitat d'aquestas midas preventives, puig que no sols se viu del pà celestial sinó també del pà del cercle. Los agricultors, especialment, los convé més que als altres assegurar-lo aquest pà; l'any és molt llarg y dels dotze mesos se pot dir que de bò n'hi ha més que un; los altres onze sols serveixen perquè las butxacxs quedin més secas que cap clau.

Molts són los paisos en qu'eis segurs agrícols de tota mena han adquirit gran importància. La nostra terra enderrerida en això com en tot lo demés, poch ha fet. L'esperit de associació que tant se belluga quan se tracta de la formació de cassinos, centres, tertulias, cassinets y altres hermosuras, no s'ha manifestat ab gaire forsa quan s'ha tractat de reunir gent per sa mutua defensa; lo instinct de conservació és casi mort y lo fatalisme musulmà regna en nostre país ab esplendor sobrià. Venen pedregadas, aiguats, s'esparsen molas, moren vacas y tossinos... Tururut, qui jemega ja ha rebut. S'arruina

ma ab la garantia de les besties que cada associació posseeix, nombral's directors que creu necessaris y ja està en marxa. Mora una badella que valia, per exemple, trenta duros: ingressan los socis aquesta cantitat que cobra l'amo de la bestia morta, y aquí no ha pasado nada com diríen a Castella: vé la fira, ne compra una altra, y aquesta desgracia que en molts cassos hauria sigut per ell irrevermable, la soporta perfectament y los seus companys no s'arruinan tampoch per fer aquell pago; ab quatre o sis rals saldan.

Altras vegades aquestes societats varjan en sa constituciò segons lo poble y la gent. Al comensar, cada soci deposita una cantitat per cap de bestiar, petita sempre, y d'aquests diners se pagan las baixas que occurren, y's encarregats no permetent que aquest diner s'estanqui. L'empiejan també en badellas que un de ells s'encarrega de criar.

Sia d'aquesta manera, sia d'un'altra, lo resultat és sempre positiu. Lo bon èxit engendra sempre confiança y aquesta dóna coratje a l'agricultor que més tranquil fa sempre més bona tasca.

Deixémho per avuy, l'assumpto és llach y l'acabarem un altre dia. Me avisal director d'aquest periòdic que no surt per mí totsol y que altres articles hi han d'entrar en sas columnas. Mutis, donchs, que ja veig vindre de lluny las cucurulás.

LADIFER.

Comentaris

Notes

Los fariners catalans qual industria atravesa una gran crisi, fa temps que estan gestionant las admisiòns temporals de blat, però los de Madrid se fan lo suech.

Simbla que ara, ben convenuts de que ab aquella disposició no perjudicarien en res la producció bladeria del granero de Europa, estaven disposats a decretarla; mes lo Centro de Labradores de Valladolid diu que nones y la cosa quedará en projecte, perquè el govern no pot permetre que's apreciables labradores de Castella s'enfadin per tan poca cosa.

Nosaltres ho sentim per lo que pugui afectar als interessos dels farinaires catalans. En altre ordre d'ideas ho celebrem, porque això acabarà d'obrir los ulls als que no volen veure l'abim que separa a un poble treballador, progressiu y adelantat, dels atrassats, rutinaris y despòtics que predominan en la direcció del Estat.

Als que volèm viurer treballant nos diuen egoistas y mals patriotas.... Decididament no hi ha justicia a la terra.

Hi ha un tercer sistema que s'està ensajant a França: las caixas provincials. Aquestes han sigut instituïdes com a prova a fi de poguer emprendre, en vista dels seus resultats, lo projecte de creació d'una caixa nacional de segurs mutus dirigida y administrada per l'Estat, que ja és sapigut que en aquell país tendeix a absorvirlo tot. Tampoch ne parlarà d'aquest, perquè a més de portar ja'l pecat d'origen, la centralització, aquí Espanya s'ofra d'impossible funcionament; un nou sistema de guanyar eleccions que's cacichs se prensarian a utilitzar.

Ocupem-se, donchs, únicament de las associacions entre propietaris. Per estudiarlo ab més claretat, dividirem lo nostre treball en segurs regionals y en segurs locals, entenent per regionals aquella classe de segurs que per ésser prácticament indemnitzats necessitin molta gent que ingresant proporcionalment a la pòlissa respectiva cantitat petita, suman entre tots forsa mils pessetas, y per locals aquells altres segurs d'importància pecuniaria més petita y que per consegüent necessitarán també menys gent per recullir la cantitat necessaria per pagarlos. Perteneixen als regionals las calamitats de major quantia: aiguats y pedregadas, fochs, etz.; perteneixerán als locals, las desgracias de menor quantia: la mort d'una mula, d'una vaca, d'un tossino, etz., etz.

N'hi han molts de medis per arribar al fi desitjat, y en la nostra província, no gaire lluny de casa, n'hi ha varias d'associacions fundadas, totes elles en l'idea de la mutualitat. Per la part del Vendrell y en la categoria de segurs locals, l'esperit català pràctic y decidit, sempre que se'l deix a sa propia iniciativa, s'ha mostrat sabi y potent y ha contribuit en gran manera a estendre la creació de badells y badellas, proporcionant al país, a més dels beneficis d'aquesta indústria, medis indirectes de mellar altres cultius, gràcies a las grans cantitats de fums que la gent banyuda produceixen. Una societat se for-

Com per tot

Llegim en lo *Figaro* de Paris lo següent article: «L'unió dels grochs», y no havem pogut resistir a la tentació de traduirlo a fi de que's nosaltres lectors puguin fruir son contingut:

«Un japonès.—Si, germans meus, no es una guerra lo que ara emprende; es una creuada. Es la rassa groga en pès, representada per nosaltres, la que llençem contra la rassa blanca, més blanca com més vella's va tornant y que ja es massa temps que domina'l món. Alegreusen, germans grochs, ja'n podèu quedar orgullosos, sou vosaltres tots los que vencerèu ab nosaltres!... Plassa als Grochs!

Un coreá y un xino.—Hunch! Visca'l Nippon!

Lo japonès.—Per comensar, tú home de Corea, quedes suprimit com a nació. Entregam lo teu emperador, los ferrocarrils, ton govern, ton exèrcit, que dirigiré cap al Yalou y exposaré sense defensa contra las llansas dels cosachs.

Lo coreá.—Ja veurás...

Lo japonès.—Si son derrotats en aquesta terra, diràs per l'honor dels Grochs, que no han sigut batuts los japonesos: eran coreans. Las ciutats preses serán ciutats coreanas; los regiments xafats serán coreans. Y després ja'n cuidaré d'empalarne alguns de generals dels vostres pera castic de llurs desfetes.

Lo xino.—Hunch! Visca'l Nippon.

Lo Japonès.—En quant a tu, xino, ja'n tiraré al fons del mar forças de tots vaixells de guerra, a fi de donar als enemichs l'impressió de que tú també hi prens part en la gran lluita. Tot seguit desembarqui a la Manxuria, n'exterminaré bon munt de tots soldats; passaré ta frontera a foch y a sanch; cremaré tots pobles y destruiré tots cultius; lo país quedará un deserto.

Lo xino.—Ja veurás...

Lo japonès.—Diré que tot això ho han fet los barbres russos y aixís probable a l'Europa l'indiscutible acord de tots nosaltres contra los Blancks. Després d'això'm penso que tots estaré conformes en que'l Japó prén dignament la defensa dels interessos de la rassa groga y está dispositat a realitzar sa unió definitiva.

Lo coreá.—Ja veurás...

Lo japonès.—Es això tot lo que tenia intenció de dirvos.

Clarament se veu que per tot arreu passa'l mateix. Los tontos, per grans y grossos que sian, no tenen altre remedio que portar los neuers.

Nos ab nos

Mestre Piula de *Fraternidad* ha pres una enrabiada de las grossas. Ell tan modest, tan discret, tan poc amich de comprometes, tan cuco, tan desitjós de viure no més que para satisfacció de sus superiores, ha saliat a la primera embestida ab un article firmat, volgut per parlar alto y clar.

Però com al pobre Piula d'un quant temps ensaixó tot li surt al revés, li ha resultat lo tal article de lo més bajo y de lo més turbio que pugui haver sortit mai d'una ploma illogada.

Si, senyor Piula, es molt baix; és una gran baixesa desentendres d'una polèmica que se sosté ab un periòdic escrit per gent que no amaga mai la cara, y anar a atacar d'una manera insidiosa a qui cap la culpa té en que vostè com a polítich sigui un analfabet y com a gramàtic y mestre una nulitat. Y és molt poch clar, ans al contrari, molt tèrbol emplear lo sistema de la sipia que enllota y empastifa l'aigua pera que no l'agafin!

No li han de valguer aquestes manyas. Mestre Piula s'ha empenyat en rebre y rebrà de valent, sense que li tinguen en compte'l seu afecito extraordinaria y hasta insensato a Tarragona, o lo que és lo mateix, als sòus de Tarragona, perquè a n'aquest fulano com ja deyan l'altre dia, no l'hem vist may treballar de franch en lloc.

Li convé en gran manera al piula fraternitari dirigirse directament als de Lo CAMP. Entre nosaltres no hi té cap superior ni ha de viure pera satisfacció nostra, y ha de compondre que a la Junta d'Obras del Port, per exemple, si que n'hi pot tenir y d'aquells a qui atacava tan briosaument quan algú s'oposava a deixarlo sacrificat insensatament cobrant lo sou d'administrador dels tinglados. Tingui un xic de paciencia home! Quan en Sardà, cansat de rebre retalls de *Fraternidad* se decideixi a ferli donar una càtedra, allavors podrà cridar y... parlar ex-catedra.

En definitiva y de tota la retòrica d'en Piula, ne resulta que és fals que hagi pretengut la correspondencia de

La Veu de Catalunya, però que es completement cert que estava dissenyada a acceptarla ab més gust quan xat. No és això? Donchs home pera tal resultat, no cal que embruti tant nosaltres és com s'ns parlés de la lluna.

Nosaltres volíam demostrar que si l'arriban a nomenar correspolcal de *La Veu* Mestre Piula s'hauria vist en un embull. Quin català hauria empatat? Lo de Lleyda? Lo de Gerona? Lo del Clot? Lo de la Musara?

No; hauria sigut un català de quinze o vint duros, molt semblant tal volta al republicanisme de cinquanta pelas que's gasta a *Fraternidad Republicana*.

Entiendes, Fabio, lo que voy diciendo?

Donchs, per avuy ja n'hi ha prou.

Al Club Gimnàstich

Festa esplèndida fou la que's celebrà d'ividendes prop passat en la simàptica y important societat «Club Gimnàstich» d'aquesta ciutat. Fuya moltíssim temps que entre l'element entusiasta d'aquells higiènich sports s'agitava l'idea de fer quelcom que demostres lòs avensos que's poden obtindre en lo desenrotlllo fisich, per medi d'un treball, si bé petit, constant y ab aquest fi la dignissima Junta, fentse ressò d'aquesta corrent, logrà organizar un senzill concurs, que pels elements que hi prengueren part, resultà un acte verdaderament important y superior a lo que esperaven los iniciadors de l'idea.

Lo programa constava de dues parts, figurant en la primera tres seccions: de salts, paralelas y escala obliqua, y en la segona elevació de pesos, anelles y un exercici de llure.

Desitjariam fer una ressenya acabada de tots los treballs practicats, però l'espai y condicions en què's confecciona un setmanari no'n ho permet; mes si que podèm fer considerar que, en lloc d'aficionats, la major part dels socis que prestaren son concurs a la festa poden molt bé honrarse ab lo nom d'artistas, ja que executaren los treballs ab gran llum-piesa y correcció, per lo que tot sovint eren premiats ab grans picaments de mans per la nombrosa concurrencia allí reunida.

En la mitja hora de descans se donà un animat y interessant assalt de armes per lo coneigut mestre d'esgrima del mateix «Club» Sr. Bonafont y'l seu alumne, nostre amich y entusiasta sportman D. Miquel Grau, demonstrant un y altre gran agilitat y no pochs coneixements en lo maneig del floret y sabre. Fou premiada la tascada dels Srs. Bonafont y Grau ab una esplorània y ben merescuda ovació.

A fi d'encoratjar als inscrits a la festa, la Junta havia acordat donar un diploma als qui, a jutjici del jurat nomenat a l'efecte, obtinguessin los dèu primers llochs y fer un quadro d'honor ab las fotografias dels mateixos per ser colocolat en una de las sales de la Societat.

Lo fallo del jurat fou lo següent: Núm. 1, Don Daniel Gonzalez. Id. 2, D. Miguel Grau. Id. 3, Don Joseph Mirambell. Id. 4, D. Joan Gonzalez. Id. 5, D. Manel Pedrol. Id. 6, Don Rafael Casas. Id. 7, D. Antoni Rovira. Id. 8, D. Cristi Mirambell. Id. 9, Don Pau Mercadé. Id. 10, D. Enrich López.

Dits senyors foren felicitats calorosamente per tots sos amichs y consocis, encoratjantlos pera que segueixin pel camí ab tanta valentia emprès.

Al vespre, y pera conmemorar lo èxit obtingut, varen reunir-se a la Fonda Nacional, ahont se serví un explèndit sopar, uns trenta socis del «Club», regnat gran alegria. Com en aqueixos casos los brindis son indispensables, al destapar's el xampany, a prechs de la concurrencia, ferens us de la paraula's Srs. Juanola, Pedrol, Busquer, Coton y Gatell, demostrant tots ells en sos respectius parlaments la gran importància que té la gimnasia com a base de la generació d'aquells desgraciats pals.

Felicitem de tot cor a la Junta del «Club» per l'èxit obtingut en son primer concurs, felicitació que fem extensiva als socis que prengueren part activa en la festa y particularment als que obtingueren los premis senyalats en lo concurs.

NOVAS

Per lo senyor Gobernador Civil foren invitats a una reunio que's celebrà lo dijous passat pera traer de los festejos con motivo de la visita de S. M. el Rey a esta Capital. Tam-

Xacolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fàbrica per complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont lo clients hi trovarán surtit de Lo dipòsit està instalat

pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont lo totas les classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí. en lo *Colmado Pelayo*, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

bé l'alcaldia invitá pera una altra reunió y ab lo mateix objecte a l'*Associació Catalanista de Tarragona*.

Després de las manifestacions que feyan en l'editorial del nostre últim número, les esmentadas invitacions resultan quan menys inopportunas, puig los mateixos que'n s'invitaren sabian o devian saber quèls catalans no poden pender part en les festes que's preparan.

La raho no pot ésser més clara: Catalunya ha vingut demanant desde molts anys, reformas políticas y económicas, sense que's governi, que s'han succeït en la direcció de l'Estat, hagin escoltat los patriòtics anhels d'un poble treballador, progressiu y honrat. Tarragona ha fet arribar diferents vegades sas queixas al poder central, y aquest poder no ha reparat injustícias, ni ha atès gens ni mica a un poble qual vida se acaba ofegat per arrendataris, investigadors y demés estira-cordetas del fisc.

Si Catalunya ha sigut befada y Tarragona escarnida, podem estar per alegrías y festas!

Per això y pèrquè abans que tot som autonomistas, no havem assistit a les reunions a que se'n ha invitat, ni hem autorisat a ningú pera que hi concorregués en nom del Catalanisme tarragoní, que d'accòrt ab la manera de pensar de totes las entitats verament catalanas no ha pres ni penderà part ni enviarà representació a cap dels actes que, en obsequi del Rey, tingueren lloc ab motiu del seu viatge a n'aquesta ciutat.

Novament l'*Heraldo de Tarragona* emprén una campanya furiosa contra's fornells, sens recordar que fa molt poch temps sostenia que'l preus de las farinas y blats no havien pujat y efectivament era tant fort la cridoria que s'armà a tota Espanya que'l Gobern per iniciativa propria presentá un projecte de llei rebaixant los drets arancelaris del blat.

Aquella ensopogada lo deixà un quant temps quiet, fins que ara torna a la mateixa, segurament per la obesió que en contra dels fornells té.

A nosaltres, aludits directament per contraire, nos sembla què mellor que de si'l pàs ven o pot vendrers un rat més o menys barato, valdría la pena de que'l diari conservador se preocupe de que la classe obrera pogués menjarne de pà, y que totes las energies que emplea en combatre a industrials tarragonins, que prou feina tenen en resoldre lo problema de cobrar lo molt pà que donan al fiat, las dediqués a combatre l'arrendatari de consums, contra quina calamitat fins ara sols ha tingut a bé parlarne pera doldrers de que quan no hi hagué portas s'entressin gèneros sens pagar los correspondents drets.

Ab això, lo del tirano central per ara amich *Heraldo* deixemho correr, que prou feina tenim ab lo tirano que'n ha caigut dintre de casa y ab los que sols se preocupan de perjudicar als nostres industrials, ja siga en una forma o altra.

Fa més d'un any que'l vehins del Port varen presentar una instancia a l'Ajuntament pera que's posés remey a las molestias y perjudicis que causavan als edificis de la part baixa las aguas brutas que no trobant sa natural sortida per la claveguera mestra, se van escampant per tot arreu, infiltrant principalment per las parts del soterrani.

Com sembla que aquesta claveguera principal està casi bé plena de ruda de tota mena, l'aigua no passa o passa malament y poch a poch va empapant la terra omplintla de tota classe de microbis, constituint aixís un perill inminent per la salut pública. A més, los fonaments de las casas se van debilitant continuament, tornantse l'argamassa molta per efecte del treball de descomposició que l'aigua produex, essent causa d'alarma pera sos propietaris y habitants.

Los pouss resultan ja inútils, puig l'aigua barrejada és pudenta y del tot infuncionada. Sembla que ara últimament s'ha

subastat la neteja d'aquesta claveguera, però els treballs no han comensat encara. Molt convenient s'aria que ja estessin enllistes abans d'entrar las calors. Si pot ésser, no hi afegeim més factors a la serie de causas que fan que la salut tarragonina no sia tan bona com fóra d'esperar.

La comissió organitzadora del quart Congrés Agricol Català-Balear que durant los días 22 y 23 del prop viuent mes de Maig se celebrarà a la villa del Vendrell, ha tingut la bondat d'enviarnos los qüestionaris referents als temes que seran objecte de discussió en l'esmentat Congrés.

Donada l'importancia de las qüestions proposadas y de la reconeguda ilustració del agricultors que forman las ponencias, es de esperar que la tasca del nou Congrés sigui profitosa pèra la pagesia d'aquelle rica comarca, continuant aixís l'obra comensada l'any noranta set a Sant Sadurní y iniciada pel inteligenç y malaguançat viticultor En March Mir.

No dubtem que, com las altres vegades, los agricultors de la nostra província respondràn a l'invitació que'l s'hi dirigeixen los seus companys del Vendrell, contribuint aixís a una obra de resultats tan beneficiosos pera la desvalguda classe agrícola, avuy més que mai necessitada de protecció.

Heus aquí los temes que seran objecte d'estudi al Congrés:

Tema I. Benefici que pot reportar la cría o recría del bestiar a l'agricultura, y per lo tant fins a l'horticultura. Ponent: D. Joseph Quebreta y Gomis.

Tema II. Beneficis de l'avicultura en l'economia domèstica de las casas de pagès. Ponent: D. Salvador Castelló y Carreras.

Tema III. Contratemps materials ab que s'ha de lluitar en la reconstrucció de la vinya sobre ceps americans. La comissió tenia encarregada aquesta Ponencia a D. March Mir y Capella, mes pera honrar mellar sa memòria ha acordat deixar aquest tema a la lliure discussió dels senyors delegats.

Tema IV. Dificultats que pesan sobre l'agricultura, degudas a las tributacions que se l'imposan. Ponent: Excm. Sr. Marqués de Camps.

Tema V. La destilació d'alcohols en las relacions amb l'horticultura y concurrencia que en los vins poden fer productes no procedents dels ceps. Ponent: D. Manel Raventós y Domenech.

Tema VI. Medis de fomentar las sortidas dels productes de la terra. Ponent: D. Marián de Linares y Delhom.

Tema VII. Lo Gerrofer: Son cultiu, producció y contrarietat del maíz. Ponent: D. Joan Vilà y Bassa.

Al felicitar a la Comissió organitzadora y molt principalment a ne'l seu president, nostre estimat amich D. Joan Vilà pels treballs realisats en la preparació de l'esmentat Congrés, los hi desitjém que l'èxit més complet coroni las seves iniciatives a l'avens de nostra decaiguda agricultura, al mateix temps que'l s'agrain l'atenció que envers nosaltres han tingut, enviantnos los esmentats qüestionaris. Conti lo senyor Vilà ab lo concurs de nostre modest setmanari.

La Junta Permanent de l'*Unió Catalanista* havent resolt ja feliçament tots los obstacles referents a local y días en que tindrà lloc l'Assemblea, participa oficialment que aquesta's reuniràs días 22 y 23 de Maig, festa de la Pasqua Granada, en lo teatre de las Arts, a Barcelona.

Lo tema a deliberar serà: «Lo Catalanisme y'l problema social.»

Sobressadas de Mallorca. Sixto Vilalba, San Miquel, 17.

Los populares manayás han comentat ja sos exercicis de cada any.

Recomanem al municipal de punt procuri fer fugir la gent menuda que segons se'n diu los molesta un poquet massa, puig fins sembla que se hi fan a cop de pedras.

Feren ús de la paraula, dirigint tots sos punts de vista envers lo ser-

En la tarde del diumenge passat tingueren lloc en aquest Institut provincial la segona conferència d'estensió universitaria a càrrec de D. Joan Ramonacho, director y catedràtic de matemàtiques d'aquest centre docent.

Lo disertant havia escollit per tema: *La vulgarización dels principis fonamentals del sistema mètric* y en veritat que havia tingut acert en sa elecció. La conferència fou de l'agrado de tothom per la claretat y perfecta esplicació que donà en totes las parts en que havia dividit són iluminants treballs.

La concurrencia era nombrosa, però s'hi trobaven a faltar aquells per qui s'havia fet la festa: los obrers. Si aquests segueixen brillant per sa ausència, creyem que aquesta extensió universitaria inaugurada ab tan de soroll de bumba y platerets morirà per consunció.

A trescents quaranta y una ascendenteixen las composicions rebudes obstant als premis dels Jocs Florals d'enguany. Sentim que la falta d'espai no'n permeti publicar los temes de cada una d'elles y agrair al Consistori la deferència que ha tingut enviantnos la llista de composicions.

La comissió provincial de la Creu Roja va acordar en sa última sessió l'arrendament d'un magatzem en punt cèntric a fi de poguer tindrer sempre a mà tots los objectes propis d'aquesta institució.

L'acord ha quedat ja cumplimentat ab una pressa digna d'ésser aplaudida y sobretot imitada.

Lo magatzem és en una casa del carrer d'Apodaca y una gran creu roja pintada sobre la porta indica ab elocuencia muda quin és son llogater.

Camises y corbatas alta novetat. Camiseria de Pan Brú, comte de Rius, 20.

Han comensat altra vegada las vacances en nostre Institut. Cada tres per quatre hi som ab això de las festas.

Continuant aixís, los estudiants se ran com las cucurullas, que segons lo dixio vell no treballan més que un dia cada any.

Serán com aquella célebre Tecla que diu la cançó:

Lo dilluns per sos difunts la Tecla no filà. Lo dimars per sos pecats etètera, etz., y'l diumenge filària, sinó que no n'és dia.

Cada dia són més fortes las queixas contra'l procedir del personal de la companyia arrendataria de consums. Principalment desde que van armats, la provocació és continua y novament cridrem l'atenció de las autoritats sobre aquest punt.

Com los veïns de Tarragona tenen més per perdre que'l personal que'n ha portat l'Arrendataria, se carregan de paciencia y resignació, mes això no pot continuar y s'han de posar per qui pot y déu a ratlla las valençias dels consumers si és que vol evitarse algun conflicte serio.

Sabèm que'l Gobernador ha rebut queixas serias y n'obstant haver promés cridar a l'Arrendataria, las cosas segueixen tan mal o pitjor que avans.

Herald de Tarragona, no podrà emplear las energies periodísticas en combatre l'Arrendataria, que s'ha de la desgracia de tots y no entretenir-se dient disbarats sobre panificació. Y sobre tot quan no l'ajudin en las campanyas poch meditadas no's permet molestar als demés ab frases de tan mal gust com lo de que callan *ellos sabrán porqué*, que si a son mutisme sobre consums hi apliquen's lo mateix procediment, bònica consecuència ne treuriem.

Divendres a las onze del matí y ab un plè complet tingueren lloc al Teatre de Novetats de Barcelona, lo meeting organitzat per la «Lliga regionalista», d'acord ab l'*Unió catalanista* y «Catalunya federal», pera protestar del servei militar obligatori.

Feren ús de la paraula, dirigint tots sos punts de vista envers lo ser-

vye militar voluntari, y entre grans aplausos los Sres. Pere Rahola, de la «Lliga regionalista», Miquel Laporta, de «Catalunya federal», Manel Raventós, de la «Lliga regionalista» y Gubert de l'*«Unió catalanista»*.

Resumí els discursos lo diputat catalanista nostre bon amich D. Albert Rusiñol, qui justament arribat de Madrid prengué part en lo meeting, obtenint ab sa ènergica peroració grans aplausos.

Correspondent a l'invitació de la «Lliga regionalista», l'*«Associació catalanista»* y Lo CAMP DE TARRAGONA, per medi d'expressiu telefònic s'adheriren a dit acte.

Un amich nostre ns participa que unas senyoras que tornavan ab un cotxe de passejar, a la Cadena sigueixen objecte de totes las grosserias per part dels consumers que en dit lloc estan de vigilància. Detingueren lo cotxe tan bruscament y las increpen ab tants més modos, que una de las senyoras que's troba delicada de salut, tingueren d'ésser aussiliada d'un atach que li sobrevingué.

Al caràcter pacífich del nostre poble se deurá que la Companyia Arrendataria no sigui causa d'un gròs conflicte que's podrà presentar quan menys s'hi pensi.

Es ab verdadera satisfacció que podem comunicar a nostres lectors que's troba molt millor en sa malaltia nostre estimadíssim amich don Francesch Carbó (Quiquet) redactor artístich de Lo CAMP.

En nom de nostre amich y en lo propi donem las gracies als cofrades locals, que s'han ocupat de l'enfermetat de nostre company.

Cansat de probar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

Revista de Revistas

Lo número tercer de la *Revista Musical Catalana* (Butlletí mensual de l'*Orfeó Català*) que havem rebut, no desmereix en res dels anteriors, cridant molt l'atenció pel bon gust y finesa ab que està imprès no sols lo text, si que també la música que hi va intercalada; lo que honra moltíssim a l'acreditada tipografia de «L'Avenç» quins propietaris no han reparat en sacrificis pera posarla a la altura de las mellors casas d'Alemania, França y Inglaterra, y si no fossin prou coneguts los treballs que surten de dit establecimiento pera demostrarlo, bastaria pera convencers de lo que diem, examinar dit número.

En quant al contingut del text, no cal dir que és nodrit y interessant, com pot veure's pel següent sumari: *Músichs vells de la terra* (continuació), per Felip Pedrell. — *La Celestina del mestre Pedrell*, per Ll. Millet, qui fa una ressenya crítica, acompañada de la música d'alguns cantants, de dita obra que representant l'Amor forma la segona part de la Trilogia, que va començar lo mestre Pedrell ab *Los Pirineos*, que representava la Patria. — *La Restauració de la Música Religiosa*, per Francesch Pujol, en lo que després de publicar, traduïda al català, lo decret *Orbis et Orbis* publicat per la Congregació dels Rites, com donant forsa de llei a l'instrucció del Sant Pare sobre la restauració del Cant Gregorià en la música religiosa, fa una descripció de las disposicions y treballs que sobre'l particular se fan a Espanya, especialment a Catalunya, y a l'extranjer. — *Balls populars catalans: Dansa y Ball del Ciri a Castelltersol*, per F. P., qui inaugura una sèrie de Balls populars de Catalunya, començant per descriure y publicar las tonadas de la Dansa, Sardana y Pavanes que's ballan, al sortir de l'ofici, lo primer dia de la festa major de dit poble y'l Ball del Ciri que's fa cap al tart del segon dia, de quals tipicas dansas va publicarne'l número 16 de l'*Ilustració Catalana*, cinch

Espanya, França è Italia (Vapore de la Compañía Sagunto, Alcira, Játiva, Grau, Martorell y Denia)

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament per Marsella y Génova (los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a Liorna).

Pera Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva los dijous de cada setmana.

Viatges extraordinaris a Marsella y Niza.

S'admet passatge y càrrega a molts reduits. S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York, Nàpols, Bari, Siracusa, Messina, Catània, Palermo, Cagliari, Venècia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galata, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: D. Román Musolas

Carrer d'Apodaca, 33-Tarragona. Telèfon, núm. 34

magníficas fotografías, acompañadas de la lletra que, adoptada a las tonadas de dits balls, va compor الدرر la poetisa D. Agnès Armengol de Badia. — *L'Anacrusa en la Música Moderna*, per Mathis Lussy, en lo que's publica la traducció catalana de la *Concordancia entre'l Compás y'l Ritme*. — *Orfeó Català: Sessió inaugural del curs de 1904*, per F., donant una petita ressenya de la mateixa.

Segueix després una Secció de notícies musicals de Catalunya. — *Correspondencies*, algunas d'elles basant extensas, de Berlin, Brussel·les, Londres, la que recomanem als nostres joves llegidors músics, Madrid, New-York y París. — *Notas bibliográficas*. — *Publicacions rebudes*, y acabat'l número ab una secció de *Novas* de las quals fem menció de la que fa referencia al projecte de *Festival Líric Popular* que'l distingit poeta Joan Maragall y'l mestre Pedrell, basats en lo legendarí *Comte Arnau*, tractan de presentar a últims de Juny en lo teatre grech que s'està construint en lo Parch Güell y que de portar-se a cap, serà un gran aconteixement literari, artístich y musical y en lo que s'ha oert a p

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	Don Joseph Ciurana y Cabré
Vice-president.....	Don Pere Company y Molins
Administrador general.....	Don Bonifaci López Muñoz
Idem idem suplent.....	Don Pere Rius y Fábregas
Vocals.....	Don Joan Rovira y Palau Don Vicens Piera y Brills Don Joseph M. Lorjurt y Barbany Don Felip Durán y Piqué Don Vicens Aldrofeu y Prats
Gerent.....	Don Edelmir Borrás y Lozano
Secretari general.....	Don August Vidal y Parera
Inspector general.....	Don Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la província de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS d'Arts Sumptuaries

FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.

Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsión NADAL

Es la mejor y más agradable

Única que conté l'80 per 100 d'oli de fletje, de bacallà y glicerofosfat y hipofosfites de cals y de sosa.

Aprobada y recomendada pels Col·legis de Metges y Farmacèutics de Barcelona, mitjançant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtics de Farmacia de Madrid y Codina Länglin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenrotlló físich, creixensa d'ossos y surtida de les dents. Necesaria als nens, embrassades, vells y personas débils; per a les enfermetats consuntivas, convalescència, diabets, tos, catarros, tisss, escrófules, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la lllet y la vitalitat.

AGADE VENDA
Farmacias y magatzems de drogas:
A Tarragona, Major, 14

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues a les tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En llanas vén uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable, i teixit tantíssim bo, que resistéix tota probabilitat, i al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafel ni Murillo los podrían fer mello, apropiats per regalos;

causen gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totas menes que són molt barato y bons.

Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

DE

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 29, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totes las obres de **Literatura, Ciencia y Arts** de les principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanales o a plazos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de **L'Avenç** y a la **Ilustració Catalana**, **Ilustración Artística**, **Album Salón**, **Ilustración Española y Americana**, y a tota classe de **Ilustracions, Periódichs y Revistas** francesas, inglesas y alemanas.

La Confiança

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

Gabinet y Clínica Dental

DE
A. PONS ICART

ST. AGUSTÍ, NÚM. 21, PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de les malalties de les dents y genives.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomadures y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessses y dentaduras de totes classes.

GRAN FÀBRIKA DE BRAGUERS
34, Unió, 34

Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avencions més moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.

Especialitat en lo braguier Artificial Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencadures.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de les trencadures congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los seixys metges que han tingut ocasió de coneixela, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organico-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etz., grans llengums, etz.

COMISIONS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.—TARRAGONA

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.

Foia..... 1'50 >

Extranger..... 2'00 >

Número d'avuy..... 0'10 >

Anuncis a preus redunts

EFECTIVA

GIOTI

DE VENTA

OVIT

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebollo, 20

En aquesta casa trobarà l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonsos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Compleit assortit de medicació pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals

TARRAGONA

Serveys de la Companya Trasatlàntica

Línia de Cuba y Méjico.—Lo dia 17 de Abril sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costa firme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova York, Cuba y Méjico.—Lo dia 26 de Mars sortirà de Barcelona, lo de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Montevideo**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Abril sortirà de Barcelona, lo 15 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Buenos Aires**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curacao, Puerto Cabello y La Guaya, admitem passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combinacions pera'l ferro-carril de Panamá ab las companyías de navegació del Pacífich, pera qualis ports admets passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge per Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanta y Cumaná ab trasbord a Curacao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 26 de Mars sortirà de Barcelona, havent fet les escalas intermitjas lo vapor **Antonio Lopez**, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental de Africa, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Abril sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **P. de Santistegui**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canàries.—Lo 17 de Abril sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de La Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Mars sortirà de Barcelona, per escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres. Pera més informes dirigir-se a son agent **D. EMILI BORRÀS**.

Aquesta triple sigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una peseta.

A l'engrès importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Reus

A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona. Demanar **AIGUA NAF SERRA**

Aigua naf SERRA